

Dosarul nr. 3ra-747/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: T. Avasiloaie)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

5 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Inspectoratul General al Poliției
al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Macrina Bantaș împotriva Inspectoratului General al Poliției, persoană terță Casa
Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,
obligarea calculării și achitării indemnizației pentru creșterea copilului,

împotriva deciziei din 14 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Inspectoratul General al Poliției și a fost menținută
hotărârea din 18 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 9 noiembrie 2018 Macrina Bantaș a depus cerere de chemare în judecată în
procedura contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului General al Poliției
cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea calculării și achitării
indemnizației pentru creșterea copilului.

În motivarea acțiunii a indicat că la xxxxx a încheiat căsătoria cu Andrian
Bantaș, care activează în cadrul Inspectoratului General al Poliției.

A menționat că la data de xxxxx, în familia lor s-a născut fiul xxxxx.

Reclamanta a afirmat că se află la întreținerea soțului, fapt ce îl confirmă prin
declarația pe proprie răspundere, iar din acest motiv s-a adresat către conducerea
Inspectoratului General al Poliției, în vederea achitării indemnizației de maternitate,
cerință care a fost satisfăcută.

În aceleași circumstanțe și temeieri, la 18 septembrie 2018 s-a adresat către
Inspectoratul General al Poliției, cu solicitarea achitării indemnizației pentru
îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă, din motive necunoscute nu a primit
niciun răspuns.

Dat fiind că nu a recepționat niciun răspuns, a susținut că acțiunile pârâtului
urmează a fi considerate ca fiind ilegale, contrare prevederilor art. 15 al Legii
contenciosului administrativ.

Totodată, cu referire la prevederile art. 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii, art. 18 alin. (1) și (6) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, art. 40 alin. (6), (7) și (8) al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016, art. 49 alin. (1) din Constituția RM, a indicat că deși norma generală reglementează că indemnizațiile se achită din sistemul public de asigurări sociale, Legea specială prevede că acestea se achită la locul de muncă din bugetul de stat.

În legătură cu interpretarea eronată a legii de către pârât, a fost creată o practică bogată și constantă pe astfel de litigii, prin care angajatorul era obligat la plata indemnizației solicitate.

Reclamanta a atenționat și asupra faptului că, în cauza Ștefănică și alții c. României, Curtea Europeană a recunoscut că aprecierea faptelor unei cauze de către o instanță inferioară și evaluarea făcută de aceasta cu privire la dovezile existente pot conduce la rezultate diferite pentru părți cu plângeri foarte asemănătoare. Această realitate nu încalcă în sine principiul securității raporturilor juridice. Totuși, atunci când există divergențe cu privire la aplicarea unor dispoziții legale în esență similare în cazul persoanelor aflate în grupuri aproape identice, apare o problemă în privința securității raporturilor juridice. Curtea a concluzionat că în absența unui remediu care să rezolve aceste divergențe, soluționarea diferită a cererilor prezentate de mai multe persoane aflate în situații similare conduce la o stare de incertitudine, în care este diminuat încrederea publicului în actul de justiție, această încredere fiind cu certitudine o componentă esențială a statului de drept (a se vedea mutatis mutandis, Vincic și alții împotriva Serbiei, nr. 44.698/06, paragraful 56). Incertitudinea juridică în cauză i-a privat pe reclamânți de un proces echitabil, în consecință fiind încălcat art. 6 § 1 în această privință.

Astfel, a susținut că sarcina primordială cu privire la aplicarea prevederilor Convenției Europene revine instanțelor naționale, iar la judecarea cauzelor, instanțele de judecată trebuie să verifice dacă legea sau actul, care urmează a fi aplicate și care prevede drepturi și libertăți proclamate de Convenția Europeană, sunt compatibile cu prevederile acesteia.

Ținând cont de practica judiciară uniformă în sensul obligării Inspectoratului General al Poliției la plata indemnizației, prin interpretarea sau oferirea unei soluții diferite, reclamanta a enunțat că în mod inevitabil s-ar duce la încălcarea prevederilor art. 6 §1 din Convenție.

A considerat că pârâtul nu a adus nici o probă ce ar justifica refuzul de a achita indemnizația solicitată, cu atât mai mult ca indemnizația de maternitate a achitat-o, iar pentru îngrijirea copilului, refuză să o achite.

A arătat că deoarece în art. 18 alin. (6) și art. 7 alin. (2) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, coroborat cu art. 40 alin. (7) al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016, este indicat expres care este calculul indemnizațiilor solicitate, și pentru a exclude un alt proces cu privire la cuantumul indemnizației, a considerat important de a indica suma conform informațiilor prezentate prin certificatul din 7 septembrie 2018, în care venitul mediu lunar asigurat realizat în

ultimele 12 luni, a constituit suma de 6 338,44 de lei, respectiv, 30% constituie suma de 1901,53 de lei.

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 49 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 14-17, 25 alin. (1) lit. b), 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 124 alin. (2) Codul muncii, art. 2 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 8 iulie 1999, art. 6, 7, 18, din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, art. 30 alin. (8) din Legea cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr. 134 din 13 iunie 2008, precum și art. 6 § 1 CtEDO.

A solicitat de a recunoaște ca fiind ilegale inacțiunile Inspectoratului General al Poliției de neexaminare și neoferire a răspunsului la cererea prealabilă înregistrată la 18 septembrie 2018, cu obligarea Inspectoratului General al Poliției să achite lunar indemnizația pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului xxxxx, de la naștere și până la vârsta de 3 ani, în mărime de 30% din venitul mediu lunar realizat de către soțul Bantaș Andrian, în sumă de 1 901,53 de lei.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost recunoscut neîntemeiat răspunsul nr. 34/5-B- 110/18 din 22 octombrie 2018 al Inspectoratului General al Poliției. A fost obligat Inspectoratul General al Poliției să calculeze și să achite Macrinei Bantaș indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, lunar în mărime de 30 % din salariul mediu lunar al soțului Andrian Bantaș, până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului.

La 20 septembrie 2019 Inspectoratul General al Poliției a depus apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 14 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Inspectoratul General al Poliției și a fost menținută hotărârea din 18 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii depuse de către Macrina Bantaș, având în vedere că angajații Inspectoratului General al Poliției sunt asigurați în sistemul public obligatoriu prin efectul legii și astfel apelantul în calitate de angajator este obligat de a achita indemnizația pentru îngrijirea copilului minor până la vârsta de 3 ani.

Astfel, instanța de apel a remarcat că colaboratorii poliției sunt persoane asigurate de stat și se bucură de dreptul la indemnizație din fondurile de asigurări sociale, iar argumentele Inspectoratului General al Poliției precum că intimata poate beneficia de indemnizație pentru îngrijirea cupiului minor ca persoană neasigurată, sunt nejustificate și contravin prevederilor legale.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere a acțiunii este justă,

fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 22 mai 2020 Inspectoratul General al Poliției a depus recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că la caz, legiuitorul a specificat expres că soția aflată la întreținerea soțului are dreptul la indemnizația de maternitate, dar nu și la indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani.

La fel, a enunțat că intimata Macrina Bantaș nu a fost și nu este angajată în câmpul muncii și nu plătește contribuții de asigurării sociale, iar constatarea statutului persoanei este foarte importantă, deoarece pentru fiecare în parte este prevăzută o procedură diferită de achitare a indemnizației de îngrijire a copoului minor.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 februarie 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului în data de 27 martie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate (f. d.135). La fel, ținând cont de hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 prin care a fost instituită starea de urgență în Republica Moldova, pentru o perioadă de 60 de zile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 22 mai 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin referința din 8 iulie 2020 Macrina Bantaș reprezentată de avocatul Eugeniu Musteață a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil sau ca neîntemeiat.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Inspectoratul General al Poliției, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de

aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Inspectoratul General al Poliției.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan